

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre — 240 Leu.
Fél évre — 120 Leu.
Egy negyed évre — 60 Leu.
Egy hóra — 20 Leu.

Hirdetések árszabás szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Arad és Csanakli Egyesült Vas
úti pályájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regele Ferdinand I.
(Jászai Sándor-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 19.

Mai számunk
főbb közleményei:A MAGYAR ÁLLAMPOLGARSÁG
OPTALÁSÁNAK UTOLSÓ HETE.A SZABAD DEVIZAFORGALOM
HELYREÁLLÍTÁSA.KIK HIVTAK BE BUDAPESTRE
A ROMANOKAT?A KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZ-
TERIUM PANAMAI.AZ ÚJ ALKOTMÁNY ÉS A
KISEBBSÉGEK.VISSZAENGEDIK A JUOSZLÁ-
VIABÓL KIUTASÍTOTT MA-
GYAROKAT.TARGYALÁS BUDAPESTEN
A KORNIS-BETŐRŐK EGYIK
CINKOSA ELLEN.Román-magyar
gazdasági kapcsolat.

— Javul a helyzet. —

BUDAPEST. Gyulay Tibor a budapesti kereskedelmi és iparkamara ügyvezető titkára, aki a kamara megbízásából több hetet töltött Romániában, hogy tájékozódjék a két állam közötti bensőbb gazdasági összeköttetés kiépítésének előfeltételeiről a Budapesti Hírlapban a következőképen nyilatkozott tapasztalatairól:

— A bucaresti gazdasági élet egyes képviselőivel folytatott beszélgetésekből azt a meggyőződést merítettem, hogy az ottani gazdasági körök nagyon szívesen keresnének kapcsolatot a magyar kereskedelmi és ipari körökkel, azonban a velünk való forgalom nehézségei és a *hulló informáltság híánya* az oka annak, hogy eddig is nem létesültek már szorosabb kapcsolatok. Nagynak látják a magyar ipar teljesítő és szállítóképeségét, azonban oly kevésbé ismerik a valuta hullámlásával összefüggő *kinálási lehetőségeket*, hogy a külföldi forgalomra vonatkozó kombinációkból Magyarországot igen sokszor kihagyják. — Ehhez járul még az, hogy a román kereskedőknek a miénkétől eltérő a természete. A román kereskedő ugyanis nem szívesen vállalja a hosszú, bizonytalan utak eshetőségeit, hanem az őket felkereső kínálatnak rendszerint előnyt adnak. Erre vezethető vissza az, hogy amíg behozatalunk Romániából egészen fellendülőben van, addig az odairányuló kivitelünk a jelen körülmények között is sok téren még nagyon is fejlesztendő volna.

Bucarestiben létem alatt alkalman nyílt, hogy a két ország közötti forgalom útjában álló akadályok elhárítására vonatkozólag is megbeszéléseket folytassak. Az ottani gazdasági körök a forgalmi akadályok káros voltát épen annyira érzik mint mi magunk. Megnyugvással állapíthattam meg, hogy az akadályok csökkenőben vannak és okaik ma már nagy részben technikaiak, hovatovább már *kevésbé politikai természetűek*. Ezt megállapítva a vasút forgalom tekintetében is. A két vasutigazgatóság által Aradon és Oradeamaren (Nagyváradon) létesített vasútforgalom a megegyezés óta egyre fokozódó tökéletességgel működik és a portorosei határozatok értelmében ujonnan megjelölt kocsik kölcsönös forgalma biztosítva van. Mindenesetre akadály a egyelőre a Romániából felénk irányuló exportnak az a körülmény, hogy magának Romániának aránylag igen kevés használható állapotban levő szerelvénye van. Ennek a hiánynál, ideiglenes jelleggel bár, de nagy enyhülést jelent, a Máv. igazgatóságának az az intézkedése, amellyel a romániai fabehozatalunk kérdését erre a célra a romániai fatermelőknek rendelkezésre bocsátott szerelvényekkel megoldja. A kérdés végleges megoldása nem várható mindaddig, amíg a román kormány a lokomotív- és vagonjavítás kérdésének gyökeres szanálására nem határozza el magát. Örövendő jelenségként megemlítem, hogy a román államvasutak igazgatósága a szállítás alatti károkkelt a szavatosságot de facto ismét felvetette, valamint előttem is *nyilatkozott*, hogy a *darabforgalmat Magyarországgal ismét hajlandó letvenni*. A *postacsomagforgalom* kölcsönös újralételeire hajlandóság mutatkozik a román postafőigazgatóságnál és ennek egyetlen akadályát csupán csak azt az okot hozták fel, hogy momentán még *nem áll elegendő postagyűjtőkocsik a rendelkezésükre*. Sajnos, a legközelebbi jövőben kevésbé kecsegtet kilátás a Romániával létesítendő közvetlen *telefonösszeköttetés* létesítése. Annál kevésbé várhatunk eredményes megoldást, mert értesülésem szerint a Romániához kapcsolott volt magyarországi városok közül Brassó az egyetlen, amelynek a régi királyság felé összeköttetése van. Az ut-

tenzív forgalom megteremtésének egyik alapfeltétele, az utazás megkönnyítése, aminek a tekintetében román részről még nagyon sok tennivaló van. Megnyugvással állapítottam meg, hogy a Romániában működő *magyar utlevélhivatalka* a román állampolgárok igényeit a legsimábban elégítik ki,

öt kereskedők és iparosok részére *tartós vizumokat* adnak. Mindezekben a kérdésekben a budapesti kereskedelmi kamarának nagyon sok konkrét javaslata lesz, amelyekből a Romániával való forgalom megkönnyítése tekintetében nagyon sokat várunk.

A trónörökös átutazott Aradon.

(Mocioni Antalékhöz utastak.)

Károly trónörökös ma délután a timisoarai atletikai versenyekről jövet a *trónörökösné* és sógornője *Irene* hercegnő kíséretében átutazott Aradon. Eredeti tervek szerint a fenségeknek már délután négy órakor kellett volna megérkezniük, azonban timisoarai tartózkodásuk meghosszabbítása folytán az a terminus meglehetősen kitolódott, úgy, hogy a három szalonkocsiból álló udvari vonat csak esti fél hét után néhány perccel robogott be az aradi pályaudvarra. A magas vendégek tiszteletére az állomáson megjelent *Maniu* tábornok az aradi helyőrség parancsnoka, dr. *Beles* Jenő alispán, *Grilla* Ovidiu rendőrprefektus, dr. *Angel* István polgármester dr. *Demian* Aurél, az aradi liberális párt elnöke leányával és dr. *Costina* Jenő feleségével.

A jelzett érkezési időtől eltérőleg mintegy két óras késéssel közel háromnegyed hétkor érkezett meg a négy kocsiból álló udvari vonat. A trónörökös a második termeszkocsi ablakjában áll. Rendkívül szimpatikus arcu nyírott bajszú szőke katonatiszt. Mikor meglátja a fogadtatására megjelent feketébe öltözött egybegyűlteket, mosolyogva intget feléjük üdvözetet. Mikor a vonat megállt a kocsik ablakából fog kezet *Maniu* generállal, majd pedig az meghívja a deputáció tagjait, hogy jöjjenek fel a kocsijába. Ezután dr. *Costina* Jenőné a trónörökösnek, *Demian* Baby pedig *Irene* főhercegnőnek egy-egy izléses virágcsokrot nyújtottak és frissítők kíséretében, ugyancsak ők tolmácsolták a fenségeknek Arad hölgyközönségének üdvözlését és alattvalói hűségét. Ezután néhány perces csele volt a szalonkocsiban, amely alatt a trónörökös pár szívesen elbeszélgetett a megjelentekkel.

Fehér tiszti uniformis van rajta, balfelől sűrű három sorban kintetéseinek keskeny szallagjai. A trónörökösnek égszínkék trikotselyem ruha, ugyanilyen sapkaszerű szorosan a szőke hajára szorosan feszülő utikalappal. *Irene* főhercegnő világos drapp tunikaszabású jap pánseyem ruhában van, buggyos ujakkal és zsinóróval keblén vereskeresztűszíjével. Kalapja champagnerszín crepp de Chine.

Pontban háromnegyed hétkor indulást jelez az utimarsall, a delegáció tagjai leszállanak és a szalonkocsi nyitott ablaka előtt állnak fel, amelybe a trónörökös pár helyezkedik el. A vonat, amely közben mozdonyt cserélt, egy negyed órai ittartózkodás után hagyja el az állomást, megegyezően búcsút intve a perron lelkes közönségnek, amely hosszan tartó eljárnással bocsátja útjára a mosolygós arcú, fiatal trónörökös párt. A fenségek innen Soborsin melletti Bu-leiba mentek, ahol *Mocioni* Antal királyi fővadászmester vendéget lesznek.

Az utódállamokban levő értékpapírok felszabadítása.

BUDAPEST. Az utódállamokban levő értékpapírok felszabadítására, amely kérdésről még a múlt évben kezdtek tárgyalni, de az akkori tárgyalások meghusultak, a tárgyalások most újra megindultak. A cseh megbízottak ez ügyben a legközelebbi hetekben Budapestre jönnek és valószínű, hogy ugyanekkor a többi utódállamok képviselői is megjelennek itt és részt vesznek a tárgyaláson. A tárgyalások előreláthatólag augusztus közepén fognak megkezdődni. A tárgyalások mindenekelőtt rendezni fogják, hogy mi történjék a bankoknál levő értékpapír betétekkel és a különböző köztintzeteknél elhelyezett értékpapírdepókkal, melyekhez a tulajdonosaik nem tudtak hozzájutni eddig.

Irodalom és művészet.

Az aradi színtársulat kabaré-előadása a Glória-pályán. A Jarden de Paris csodálatos, intim s kedves mulatóhelyiségére fog emlékeztetni vasárnap este a Glória (ATE.) focibálpályája, ahol az aradi színtársulat szenzációs, teljesen újszerű nyári mulatságot rendez. A mulatságot délután atlétikai viadal előzi meg, a mely után kabaré-előadással fogják szórakoztatni a közönséget. A pályán apró páholyok állnak majd a publikum rendelkezésére, ami igen hangulatossá fogja tenni az ünnepélyt. A színház igazgatósága óriási gondot fordít az est rendezésére.

A színházi iroda hírei. Balogh Böske, az oradea-marei (nagyváradi) színház kiváló táncoszübrettje szerdán este a Gésák-ban mutatkozik be a közönségnek. Csütörtökön este a vendégművész a Cigányprimás fő női szerepét játssza. Balogh Böske fellépései elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség, mert a vendégművész szerződéses céljából lép fel Aradon. — Pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színpadra a Beoltott Adok című ötletos operett, mely egyik legnagyobb slágerdarabja lesz az idénnek. Az operett a legjobb szereposztásban kerül színpadra és előreláthatólag még több napig műsoron marad. — Hétfőn este értékes s feledhetetlen operastje lesz az aradi közönségnek. A színház opera együttese a Zsidónőt eleveníti fel, amelyben Rácz Imre, aki legutóbb a milánói Scala színház tagja volt és Ruvinszki Endre, a cluj-i magyar színház tenoristája lépnek fel vendégül.

Magyar színpártoló egyesület Clujon (Kolozsvárott) Cluj. Az itteni társadalmi körök elhatározták, hogy Clujon színpártoló egyesületet alakítsanak. A terv megvalósítása végett a társadalom agilis vezetői akcióba léptek. Bocsány Sándor bankigazgató, Óváry Elemér ügyvéd és Bethlen Györgyné állanak az akció élén. (Rádor.)

Új műsor az Apolló színház műsorán. Az Apolló-színház szerdai műsorán egy háromfelvonásos színmű kerül bemutatásra, amelynek kiállítására világszerte híressé vált. A szereplő személyek minden tudásukat és igyekezetüket szolgáltatásukba adták a célnak: a nagyarányú történethez, a költészet kiállításához igazi interpretációt nyújtani. A darab főszereplői Alf Blutecher és Else Frölich akik bámulatos művészettel szereznek kellemes szórakozást a nézőknek. Van Ryn világhírű botanikus szinte az egész földet körülölelő útja alatt a különböző exotikus világrészekben készült felvételei bámulatosak és keretet szolgáltatnak a nagyszerű meséhez, amelynek végső kifejlése az igazságszolgáltatás egyik csodálatos esete, amely nem ember-től, hanem a Végzettől ered, mert a bűn sem volt embertől eredő, amelyért 18 éven keresztül kellett Van Rynnak szenvednie.

Szünet az Urániában. Julius hónapban az Uránia színházban hétköznapokon szünetelnek az előadások renoválás és átalakítás miatt. Előadások csak minden vasárnap tartatnak.

A szabad devizaforgalom helyreállítása.

(Kedvező aratási kérések.)

A múlt év novemberében az Averescu kormány hadvilegileg beszüntette Románia és a Külföld között a szabad devizaforgalmat és a nagyobb összegű átutalásait engedélyhez kötötte. Ez az intézkedés a külföldön jelentős visszatekintést keltett és a legtöbb külföldi tőzsdén beszüntették a lekurzusok jegyzését. Így Zürichben is. A mostani kormány mindaddig fenntartotta az előző kormány ezen intézkedését, noha azt tapasztalhatta, hogy a szabad devizaforgalom megszüntetése a remélt eredményt:

a leu javulását nem érte el. A külföldi kormányok is mindaddig hiába jártak közbe ezen intézkedés megszüntetése végett. Bucuresti jelentés szerint a jelenlegi kormány most végre elérkezettnek látta az időt, hogy a szabad devizaforgalom gondolatával foglalkozzék, annál is inkább, mivel az aratási kilátások fölötté kedvezők. A kormány, mielőtt tiszta képet nyernék az aratási eredményekről és néhány pénzügyi műveletet végrehajtott, a leu forgalmát ismét teljesen szabaddá akarja tenni.

Jorga aradi előadása.

(A nemzeti kisebbségeket testvéreknek kell tekinteni.)

Jorga Miklós egyetemi tanár tegnap Aradon tartózkodott és az este hatalmas közönség előtt hosszabb előadást tartott a Kulturpalotában. Jorga neve ebben az országban ma már általánosan ismeretes. Egyike a román faji és társadalmi politika legrégebbi harcosainak; aki azonban politikai törekvéseit soha sem a pártszempontok alapján gondolta keresztülvinni, hanem az emberiség, a megértés és kultúra segítségével. Mint politikus a rendkívül temperamentumos egyetemi professzor jóformán sohasem tartozott pártkerekbe, hanem izoláltan állt az ő nagy tudásával. De talán ép ezért oly nagy a tekintélye minden párt előtt. Mint egyetemi professzor ennek a célnak a valórváltására nevelte tanítványait, mint politikus és társadalomtudós ezzel az intercióval küzdött már évtizedek óta a maga eszméiért. Fáradhatatlan munkája, mely éleslátásának gyümölcseivel még a nyári pihenés hónapjaiban sem kíván takarékoskodni, ugyancsak ezzel a céllal indította el most Erdély nagyobb városába kulturát és civilizációt vinni a szennvedélyek és a türelmetlenség helyébe. Jorga az egyetemen kifejtett tevékenységén kívül nemcsak ilyen egy-egy pár órára terjedő előadások által terjeszteti, hanem szünidei tanfolyamokat is szervezett, így az idén augusztus hónapban a regátbéli Valea-Munteniában lesz ilyen tanfolyam, melyre az ország minden részéből rendkívül sok tanár és tanítvány is jelentkezett.

Tegnap esti beszéde mint maga is kijelentette, nem politikai agitáció akar lenni, csak egy hosszú megfigyelésekben eltöltött gondolatokban gazdag élet tapasztalatainak feltárása. Ez pedig azt mutatja, hogy ha Erdély és a Regát között valaha lettek volna is ellentétek, úgy ez a társadalmi választófal mára már leomlott. De még pedig az egyesülés folytán, amely a kölcsönös kultúra kicserélődését kell, hogy maga után vonja és az elmulasztottak helyébe is új civilizáció-

ra sarkítja a testvéreiket. Az ittlakó nemzeti kisebbségekben senki se lássa az uralkodó faj reprezentánsai közül az ellenséget. Sőt! Ezeket testvéreknek kell tekinteni, a magyarságot kulturális törekvéseiben és nemzeti műveltségében fejleszteni, segíteni. Mert rosszul üthet ki a magára maradt minoritás átrománosítása, mely ennek a fajnak hasznavehetetlen sarkját ugyan beállítaná a román soraiba, de csak zavart okozna, energia megrontónak. A professzor ezután azokról a tapasztalatairól számolt be, amelyeket a Kulturpalota és a 48-as erekllye múzeum megtekintése után nyert. Nagyszerű előadása után az illusztris vendéget hallgatói szünni nem akaró óvációban részesítették.

Jugoszláv külügyminiszeri nyilatkozat.

(A komitácsi bandák ellen. — A kisebbségek. — Jugoszlávia és Olaszország.)

BELGRÁD. Nincsićs külügyminiszter közölte az újságírókkal, hogy a Sándor király nászán találkoztott román, jugoszláv és görög miniszterek elhatározták, hogy közbe lépnek a bolgár kormánynál a három ország területén garázdálkodó komitácsi bandák betörései ellen. Bulgária büntösnek érzi magát és a vitás kérdést a népszövetség elé terjesztette. A döntéstől nem kell tartani, mert a rendelkezésekre álló okmányokkal tudja igazolni a bolgár kormány rossz hiszeműségét. A külügyminiszter a kisebbségekről a következőket mondotta:

— A nemzeti kisebbségeknek több jogot engedélyeztünk, mint amennyit az egyezmények biztosítanak nekik. És ezért csupán azt kívánjuk tőlük, hogy az állam lojális alattvalói legyenek.

A miniszter közölte még azt is a hírlapírókkal, hogy Olaszország és Jugoszlávia között a fennálló ellentétek ügye rövidesen rendeződni fog. Susákot az egyezmény aláírásától számított öt napon belül ki fogják üríteni, míg a harmadik zóna kiürítésére tizenkét nap múlva kerül sor. Ha az egyezmény megkötése nem fog sikerülni, akkor a

svájci köztársaság einökéhez fognak fordulni, hogy az döntőn vitás ügyekben.

A versenypályákról kizárt urlovas tiszt.

(Tömeges kihívások.)

BUDAPEST. A Magyar Zsokéklub és a budapesti tisztok Egyesülete között érdekes konfliktus támadt. A zsokéklub igazgatósága ugyanis állítólagos inkorrekt ségek miatt kitiltotta Pauly-Hartmann főhadnagyot, ismert urlovast az összes magyarországi löversenypályákról. A főhadnagy erre a becsületügyi eljárás megindítását kérte maga ellen, ámde a zsokéklub megtagadta az ezen ügyre vonatkozó anyagot a tiszt becsületbiróságnak rendelkezésére bocsátani. Erre a tiszt becsületbiróság kimondotta Pauly-Hartmann főhadnagy rehabilitálását, mire a főhadnagy a zsokéklub igazgatóságának összes tagjait kihívta párbajra.

Aradi cipézmunkások bérkövetelése.

Ismeretes, hogy az összes aradi gyáraknak a munkásaikkal kötött kollektív szerződésüket, április hónapban megújították. Annakidején az aradi modern cipőgyár igazgatósága és munkásai között is megállapodás jött létre, amelynek értelmében a munkások csoportonként minden héten 54 pár cipőt kötelesek előállítani. A kollektív szerződés egy másik pontja a bérkérdésről szól, amely szerint a gyár vezetősége — a piaci áraknak megfelelően — három hónaponként állapítja meg a bérlüket. A munkások július elsején kértek bér emelést, amelyet azonban a gyár igazgatóság nem teljesített. A munkások által megválasztott bizalmi férfiak ma megjelentek a munkügyi felügyelősen ebben az ügyben. Popescu munkafelügyelő azonban érintkezésbe lépett a gyár vezetőségével. A cipőgyár igazgatósága azzal érvelt, hogy a munkások nem készítették el a heti 54 pár cipőt. A munkügyi felügyelő békéltető tárgyalást tűzött ki holnapra, amelyen valószínűleg meg egyezés jön létre a gyár vezetősége és a munkások között.

— A pozsonyi egyetem bizonytalan sorsa. Budapest. A volt pozsonyi egyetem elhelyezése körül újabb bonyodalmak merültek fel. Fontos tényezők ellenzik azt a tervet, hogy az egyetem Pécsre kerüljön. Pécs ellen azzal érvelnek, hogy ez a város mellékvonalon fekszik, továbbá evangélikus egyházi tényezők nem vennék szívesen, hogy a lutheránus teológiai fakultással bíró egyetem Pécsen legyen. Lehetséges, hogy az egyetem kérdésének végleges elintézéséig, még egy évig Budapesten marad a főiskola. Szó van még az egyetemnek Keszthelyen és Sopronban való elhelyezéséről is. Keszthelyen azonban nincsen megfelelő épület és ezért csak Sopron jöhet komolyan számításba.

A román vizumozás Budapesten már gyorsabb.

(Kevés a személyzet.)

BUDAPEST. Az éjszakai ácsorogók úgy látszik eredményesen küldötségetek, mert ma már új rend lépett életbe a vizumokat adó román konzulátusnál. Az új rend életbelépése következtében az elmúlt éjszaka már nem volt ácsorogás a konzulátus előtt. Ma *Suctu* konzulátusi titkár személyesen vette át a legnagyobb előzékenységgel a várakozók utlevelét és 50 utlevéllel többet vizumozott a mai napon, mint amennyit eddig intéztek el. Hogy ez a javulás tartós legyen a vizumkiadás terén, ahhoz szükségesnek tartják az illetékes körök, hogy a konzulátus tisztviselőinek számát szaporítsák.

BUDAPEST. A román konzulátus vezetője ma kijelentette egy hírlapírónak, hogy mindent el fognak követni, hogy a vizumért való sorbanállást megszüntessék. Elsősorban a konzulátus személyzetét fogják legközelebb szaporítani. A munkát egyelőre nehezen győzik, mert igen sok magyar állampolgár jelentkezik Erdélybe szóló utlevélért.

Bécsi gyermekek Arad környékén

(A fukar zádorlakaiak.)

A múlt hét elején több, mint kétszázötven sápadt ausztriai gyermek érkezett Ujaradra és a szomszédos német községekbe nyári tartózkodásra, hogy ennek ideje alatt egy kicsit összeszedjék magukat. Késő este fogadta Ujarad közönsége a kedves társaságot és igazán dicséretreméltó szeretettel több, mint százötvenet el is helyezett Ujaradon. Augyalkut, Szépiálu és még több szomszédos község lakosai szintén szívesen vállaltak számos bécsi gyermeket nyári ellátásra. Miután a gyermekek érkezéséről szóló értesítés Ujaradra csak az esti órákban érkezett és így jó előre Ujarad előjárósága sem értesíthette a többi községeket az érkezésről, amikor a gyermekek megérkeztek, az ujaradi községi bíró kilenc gyermeket átküldött a szomszédos jómódu Zádorlak községbe azt híven hogy az osztrák gyermekek ott is olyan szívesen fogadtatásra találnak, mint a többi német községekben. A legnagyobb meglepetésére azonban néhány óra múlva visszaérkeztek a gyermekek valamenynyien Ujaradra, a zádorlakai bírónak Weiss Johannak a levélével, aki azt írja abban, hogy a kilenc gyermeket visszaküldi, mert azok elhelyezése Zádorlakon lehetetlen. Ha Zádorlak község lakói földhöz ragadt szegény emberek volnának, vagy ha minden jómódu családnak 4-5 gyermeke volna, ez az eset érthető volna, de Zádorlakon sok az igen gazdag gyermektelen család is. Hogy ezek miért sajnáltak néhány falatot a szegény osztrák gyerekektől, az a vagyonos község bírájának gyámoltalanságában és a jómódu gazdálkodók fukarságában leli magyarázatát.

- A volt kormány bünei. - Százmilliók hiábavalóságokért. -

BUCURESTI. A közlekedésiügyi miniszteriumban szenzációs dolgoknak jöttek a nyomára, amelyek megmutatják, hogy miért kellett hiábavalóságokért 100 milliókat kifizetni az elmúlt rezsim idején. És ha ezeket a visszaéléseket sorba állítjuk, megtaláljuk sok vasuti szerencsétlenségnek és más hiányoknak és rendetlenségeknek az indokait. Mert ahelyett, hogy annak idején sürgősen javították volna, ami javítani való volt és felrészítették volna mindent, ami korhadásnak indult, feladtak sok állami megrendelést idegen drága valutákkal, nem azért mintha erre szükség lett volna, hanem hogy spekuláljanak és az állam pénzügyeit vezető főbb tisztviselők nagy vagyonokra tehessenek szert. Innen ered sok intézménynek a szerencsétlen állapota. A miniszterium egyik főtitkárja kijelentette, hogy mibelyt átvette Mosoiu tábornok a miniszterium vezetését, utána nézett, hogy mi igaz azokból a

hírekből, amelyek szerint ebben a miniszteriumban olyan botrányos panamak vannak összehalmozva. És konstata, hogy azonnal meg kell indítani a hivatalos vizsgálatot, amelynek szenzációs eredményei mutatkoznak. A megindult vizsgálat legelőször is rájött arra, hogy a közlekedési miniszteriumban ahelyett, hogy a CFR igazgatóság tanulmányozta volna a kérdést, nagyfontosságú vasúti üzleteket kötöttek dollárban, frankban, márkában és a valutahullámzás kihasználásában. A minisztert az egyik államtitkára egyszerűen félrevezette.

Mindezeknek és számos más visszaéléseknek jöttek a nyomára a vizsgálat során. A közlekedésiügyi miniszter a régi kormány valamennyi panamistáját az ügyészség kezére fogja juttatni. Az ügyben letartóztatások várhatók. (Rador.)

A magyar állampolgárság optálásának utolsó hete.

(A jövő hét szordáján lejár a határidő.)

Még hét nap és lejár az optálás végleges temtusa. Magyarország még hét napig, azaz július huszonhatodikáig, fogad el opciós nyilatkozatot, amely szerint az illető romániai lakos magyar állampolgár kíván lenni. Akik a határidő lejártá előtt nem állítják ki optáló nyilatkozatukat, azok elvesztik opciós jogukat. Az aradi repatriáló hivatal főnöke, Vavian Aurél, aki eddig is a legelőzékenyebben fogadta el mindenki optáló nyilatkozatát és azt haladéktalanul továbbította a clujai (kolozsvári) köz-

ponti repatriáló hivatalhoz, kijelentette, hogy már csak 24-ig fogadja el az opciós nyilatkozatokat, mert különben azokat később, így 25-én technikai képtelenség volna felterjeszteni 26-ára Clujra. Egy teljes esztendő állott az optálni kívánók rendelkezésére és igen sokan vannak mégis akik most az utolsó pillanatban töprengenek, hogy optáljanak-e vagy sem. Aki optálni akar, annak ezt egy héten belül okvetlenül meg kell tennie, mert aztán már elkésztett vele.

Az új alkotmány és a kisebbségek.

(Roth dr. a németek nevében.)

BUCURESTI. Az alkotmányozó bizottság szombaton záróülést tartott, melyen elhatározták, hogy Disescu képviselő fogja az alkotmánytervezetet megszóvegezni és a bizottsági tagok részére sokszorosítani, hogy így a munkálatokat szeptemberben befejezhessék.

Az ülés berekesztése előtt Roth Hans Ottó dr. a német parlamenti csoport nevében kijelentette, hogy meg kell állapítani, miszerint a kisebbségek kérdése az eddig tett javaslatokban még egyáltalában nem nyert elintézés. Hangsúlyozta annak feltétlen szükségességét, hogy a nemzetli kisebbségeknek, mint népközösségeknek szociáliságát a gyulafehérvári határozatok értelmében alkotmányyszerűleg körül kell írni. Mindenekelőtt a főkérdéseket kell az alkotmány útján szabályozni, ezek pedig az egyházak egyenjogúsága, az oktatás szabadsága, nemromán iskoláknak magánosok, egyházak és ...

ján történő felállítása, a nyelvkedésnek a közgazgatásban és az igazságügynél történő szabályozása.

Roth dr. reméli, hogy a kormány magasabb politikai szempontokból és szabad elhatározásból megtalálja a megoldáshoz vezető utat, hogy a nemzetiségi probléma tiszta és alkotmányyszerű alapot nyerjen. Közli továbbá, hogy a kormánynak és a főreferenseknek em lékiratot fog átnyújtani, melyről hiszi, hogy a problémák fontosságáról felvilágosítással szolgál és az összes kérdések elfogadható megoldására az utat egyengeti.

- Veszedelmesen apad a Balaton. Budapest. A rendkívüli szárazság következtében a Balaton apadása aggasztó. A tó vize csaknem az egész part közelében 3-400 lábbal visszahúzódott. A víz tükre pedig annyira süllyedt, hogy ha 14 napon belül nem áll be esőzés, akkor a gőzhajójaratot be kell szüntetni.

A magyar és német szövegű védjegyek kicserélése.

(A rendelet végrehajtását feltűgessztették. - A védjegycimkéket bejelentendők.)

A kereskedelemügyi miniszterium tudvalevőleg rendeletet adott ki a magyar és német szövegű védjegyeknek román szövegű védjegyekre leendő kicseréléséről. Az aradi kereskedelmi és iparkamara az érdeklődő védjegy tulajdonosokkal ezt a rendeletet s a követendő emarást egyenként is közölte. Folyó évi július hó 13-án újabb értekezlet volt Bucurestiben a kereskedelmi miniszteriumban, a melyen az erdélyi kereskedelmi és ipari kamarák előterjesztésére a magyar és német feliratú védjegyek becserélésére vonatkozó rendelkezés hatánapját a folyó évi július 29-ről 1923. január hó 1-ig elhalasztották illetőleg a miniszterium úgy rendelkezett, hogy újabb rendelkezésig a magyar és német szövegű védjegyek kicserélése függőben maradjon, mert arról a most kidolgozás alatt levő védjegy-törvény fog véglegesen intézkedni. Az aradi kereskedelmi és iparkamara egyidejűleg felhívja mindazon védjegy tulajdonosokat, akiknek nagymennyiségű és így nagyértékű képviselő magyar és német szövegű védjegycimkéik vannak raktáron, hogy ezt a készletüket jelenleg be számszerint és értékszerint egyben jelentsék be azt is, hogy ez a készletük mennyi idő alatt fog el.

Sport.

Az országos bajnoki verseny.

(A timisoarai verseny második napja.)

Óriási érdeklődés mellett folyt le Timisoarán (Temesváron) a romániai bajnoki verseny, amelyen Károly trónörökös is részt vett. Az első nap eredményét már közzétették. A második versenynap eredményei a következők: 100 méteres síkfutás: 1. Steinfeld Imre (Hakoah) 11.4 mp. 2. Zimmermann (TAC.) 3. Schmidt (TAC.) 400 méteres síkfutás: 1. Steinfeld Imre (Hakoah) 52.8 mp. 2. Schmidt (TAC.) 3. Kádár (PSC.) 300 méteres síkfutás: 1. Kozovich (TAC.) 2. p. 10.2 mp. 2. Kádár (PSC.) 3. Kabát (AAC.) 500 méteres síkfutás: 1. Bukovinszky (TAC.) 17 p. 23 mp. országos rekord. 2. Velcovici (S. R.) 3. Prumbrescu (S. R.) 400 méteres gátfutás: 1. Nemess (Universitatea) 66.6 mp. 2. Anastasiade (S. R.) 3. Zsák (ATE.) Magasugrás: 1. Paál (AAC.) 170.2 cm. 2. Kátóna 170.3 cm. 3. Rusu (Universitatea) és Glück (ATE.) 167 cm. Távolugrás: 1. Fischer (TAC.) 6.12 cm. 2. Störzbach (Universitatea.) 3. Nemess (Universitatea.) Gerelyvetés: 1. Uitz (Universitatea) bajnok. 2. Ciorcian (Universitatea.) 3. Vass (VSC.) Rudmagasugrás: 1. Pável (Brassó.) 2. Vajna (KAC.) országos rekord. 3. Barabás (VSC.) Kalapácsvetés: 1. Bodea (Universitatea.) 2. Wolff (ATE.)

HIREK.

Tárgyalás Budapesten a Kornis-betörők egyik cinkosa ellen.

(Román Mária is vádlott.)

BUDAPEST. Lunzer Béla, aki társa volt azoknak a rablóknak, a kiket a napokban ítéltek el a Kornis-cégnél elkövetett rablás miatt — 12 esztendőre fogházra, visszaszokott a rablás elkövetése után Budapestre és társainak újabb aradi kirándulására már nem jött el. Lunzer a budapesti rendőrség tartóztatta le ugyanakkor, amikor társait az aradi sziguranca elfogta. A budapesti büntetőtörvényszék ma fogja tárgyalni az ügyét. Román Mária, aki tudott Lunzer vielt dolgairól, a mai főtárgyaláson szintén vádlottként áll a törvényszék előtt.

— **HÁTRALÉKOS VIDÉKI T. ELŐFIZETŐINKET figyelmeztetjük, hogy e hó 20-ig még csak két nap van hátra. Tetemes költségek szabadul meg, aki a hátralékos irtozását e két napon belül pósdra adja, vagy bármilyen módon eljuttatja lapunk kiadóhivatalához.**

— Mária királyné Szovátra érkezett. Szováta. Öfelsége Mária királyné és Ileana hercegnő ide érkeztek. A királyi vendégeket mindenütt lelkes óvációban részesítették. A királyné Szovátra diszes fogadtatásban részesült.

— A sziguranca új főnöke Aradon. Florescu Haralamb, az aradi sziguranca új főnöke, tegnap este Aradra érkezett, azonban hivatalát még nem foglalja el, mivel szabadságideje még tart. Teodorescut, a sziguranca helyettes főnökét, a belügyminiszter szolgálattételre egy hónapi időtartamra Mehádiára rendelte. A helyettes főnök holnap utazik el Aradról. A belügyminiszter a sziguranca főnöki teendőivel ideiglenesen Nicolau volt helyettes főnököt bízta meg.

— Majláth Gusztáv 25 éves főtisztjubiléuma. Déva. Majláth Gusztáv erdélyi megyés püspök hét évvel ezelőtt 25 éves főtisztjubiléuma alkalmából. A püspöknek diszes ünnepeltetésben volt része. Az ünnepségeken a városi tisztviselők is résztvettek. Majláth püspököt az ünnepségeken résztvevő Oróza Péter miniszter is üdvözölte. (Rador.)

— Eljegyzés. Kurtág Irénkét Kurtácsról eljegyezte Schul Lipót gyógyszerész Fogarásról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az igazságügyminiszter a regátbéli ügyvédekért. Bucuresti. A „Lupta“ szerint Florescu igazságügyminiszter a cluj-i ügyvédi kamara küldöttségére előtt annak a reménynek adott kifejezést, hogy nem fogják visszautasítani a regátbéli ügyvédek felvételét. De viszont hangsúlyozta a miniszter azt is, hogy a mennyiben a cluj-i ügyvédi szervezet megtagadná a regátbéli felvételét, fel fogja oszlatani az ottani ügyvédi kamarát is. (Rador.)

— Értesítés. Az aradi nőifodrász üzletek tulajdonosai üzleteiket szeptember hó 1-ig, a szombat kivételével, a déli órák alatt fél 1-től 3 óráig zárva tartják, viszont este 8 óráig tartanak nyitva.

Kik hívták be a románokat Budapestre?

(A megszállás ügye a magyar nemzetgyűlésen.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés szombati ülésén Sándor Pál vizsgálat megindítását kérte arra vonatkozólag, hogy kik hívták be a románokat Budapestre. Sándor Pál akkor említette, hogy Agoston Péter volt népbiztos védője, Ujlaky Géza ügyvéd szintén hajlandó volna ez ügyben a felvilágosításokat megadni, mert az egész dolgot ismeri. Ujlaky a Magyar Hírlapnak adott intervjújában kijelentette, hogy 1919. nyarán Agoston az antantmisszió vezetőjével, Gorton tábornokkal jó barátságban volt, aki közölte vele, hogy a Peidl-kormányon kívül álló kilenc tagú küldöttség behívta a románokat Budapestre. Meglehet, hogy a küldöttség tagjainak nevét is közölte Agostonnal, aki azonban ezt soha sem akarta elmondani, bár Ujlaky erre kérte és védőbeszédében is megőhajtotta említeni. Agostonnal azonban végül is megállapodott, hogy a kérdést a védőbeszédben nem hozza fel, mert nem akarta ezzel Agoston helyzetét rosszbizbitani. Később, elítélés után Agoston családja kiadta védőbeszédét, melyhez Ujlaky elő-

szót irt és abban a románoknak Budapestre való bevonulásáról is megemlékezett s felemlítette a küldöttség szereplőit is. A cenzura azonban csak a védőbeszédet engedélyezte és így az előszó csak egy évvel ezután a cenzura megszűnésével jelenhetett meg. Agoston elutazott, de mielőtt ez megtörtént volna, az előszónak az erre vonatkozó részét sajátkezü aláírásával megerősítette, azért az előszó Agoston saját elmondásának is tekinthető. A küldöttség tagjainak kiletére az előszóból is csak következtetni lehet a körülményekből. Haubrich József, Dóvsák Antal és a Peidl-kormány lemondásáról csak annyit mond, hogy amikor két ezred román katonaság a miniszterelnökséget körülvette, akkor Schnetzer tábornok a kormánytól a lemondó okmány aláírását is követelte a román csapatok jelenlétére való hivatkozással. A nemzetgyűlés nagy érdeklődéssel várja Pekár Gyula holnapi felszólalását, aki a napirend előtt részletesen fogja ismertetni a román megszállás ügyét.

— Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Dum-dum golyókat és dinamitpatronokat találtak a főtéren. Tegnap este a főtéren egyik fa alatt egy rendőr dum-dum golyókat és dinamitpatronokat talált. A rendőrség megindította a nyomozást abban az irányban, hogy miképpen kerültek a veszedelmes tárgyak a főtérré.

— Tűzoltóünnepély Borosineun (Borosjenőn.) A borosineui önkéntes tűzoltóság vasárnap tartja fennállásának 40 éves jubileumát. Az évforduló alkalmával nagy ünnepséget rendeznek a tűzoltók. Suciú Traian főparancsnok, főszolgabíró vezetése mellett, Solymossy báró borosineui parkjában. A kerti ünnepélyen a különféle nyári szórakozások mellett vívó- és teniszverseny is lesz, amelyre a megyéből és Aradról is többen beneveztek. Két labdarugómérkőzés folyik le még az ünnepség során, a borosineui Victoria mérkőzik a Brádi Sport Clubbal, majd az old boyok játszanak a cermeui csapattal. Az ünnepély iránt, amelyet este színelőadással és táncal fejeznek be, az egész megyében nagy az érdeklődés.

— Pick Miklós szabadtábor. Az aradi és budapesti lapok hónapokkal ezelőtt élénken foglalkoztak az aradi származású Pick Miklós ügye. Pick vezérigazgatója volt a MIRT. (Művészi interieur részvénytársaság) műkereskedésnek, melynek igazgatósága bizonyos visszaélésekkel vádolta a vezérigazgatót, akit a budapesti rendőrség le is tartóztatott. A megindult vizsgálat hónapokig tartott. Most Budapestről, dr. Hevesi Györgytől, Pick védőjétől táviratot kaptunk, amelyben a vizsgálat befejezéséről értesít. Pick Miklóst szabadtáborra helyezte a vizsgálóbíró és a volt vezérigazgató a mai napon elhagyta a fogházat.

— Spekulálnak az orosz rubellal — Németországban. Berliin hivatalos jelentés: Bankkörükből tudomására jutott a birodalmi kormány, hogy Németország sik vidékein élénk és aggasztó agitáció folyik a rubel érdekében és hogy egyes he-

lyeken valutáznak vele. Mivel az orosz rubelnek egyelőre vásárló ereje nincsen, a birodalmi kormány mindenkit óv az orosz rubelek felhalmozásától.

— Halálozás. Ma délben hosszú szenvedés után elhunyt aranyossi Aranyossy Benő, az Arad-Csanádi Vasutak hivatalnokja. Az elhunytat, kiben Zima Tibor országgyűlési képviselő, kamarai főtitkár sógorát gyászolja, szerdán délután 6 órakor temetik a felső temető halottas házából.

— Új magyar napilap Nagybecskereken. Mint Nagybecskerekről jelentik, ott július 25-én „Szabadság“ címen új magyar napilap indul meg.

— Pályázat irnoki állásra. Az aradi állami munkaközvetítő hivatal egy irnoki állás elfoglalására pályázatot hirdet. Négy középiskolát végzett fiatal emberek pályázhatnak. Az állás azonnal elfoglalható. Havi fizetés 750 lei.

— Arany, ezüstért magas árt fizet Reimer József, Lutheránus templom mellett.

— A Maros újabb áldozata Pecicán. A Marosnak egy újabb áldozatát fogták ki tegnap Pecicán Funár János odaváló gazda személyében. A szerencsétlen ember valószínűleg fűrdés közben görcsöt kapott és így merült el a hullámsírba. Az aradi ügyészség Funár holttestének eltemetésére megadta az engedélyt.

— Szakácsnők és háztartásbéli alkalmazottak kerestetnek. Az aradi állami munkaközvetítő hivatal közlése szerint 20 mindenek szakácsnő és 25 háztartásbéli alkalmazott állást kaphat. Az állásokat elnyerni óhajtok személyesen jelenjenek meg az állami munkaközvetítő hivatal vezetőjénél Bul. Carol I. (Erzsébet-körút) 16. szám alatt, az Ipartestület épületében.

— A Tordai Dalkör 50 éves jubileumi ünnepsége közbejött és leküzdhetetlen akadályok miatt augusztus 12—13—14-ikéről későbbi időre elhalasztott. Az ünnepély idejét annakidején kellő módon publikálni fogja az elnökség.

— Ki lesz az új magyar sajtófőnök? Budapest. Amennyiben Eckhardt Tibor miniszteri tanácsos, sajtófőnököt képviselővé választják, a sajtófőnöki állásából távozni fog. Utódjául a következőket emlegetik: Szudy Elemér osztálytanácsost, az eddigi helyettes sajtófőnököt, Kozma Miklóst, a Magyar Távirati Iroda vezetőjét, Lándor Tivadar főszerkesztőt, ifjabb Mikszáth Kálmánt és Kovács Dénes miniszteri osztálytanácsost.

— A magyar ipari munkások nem kerülhetnek az ellátatlanok sorába. Budapest. Térfy Béla közlelmzésügyi miniszter ma expozét mond a drágaság letöréséről és ismertetni fogja terveit, továbbá be fog számolni az ellátatlanok kategóriáinak rendezéséről is. A hivatalos felfogás ebben a kérdésben az, hogy az állam elment teljesítőképességének végső határáig és ezért az ipari munkásságnak az ellátatlanok sorába való bevonása nem vihető keresztül.

— A cigarettapapír, hüvely és monopolbéllyegek beszállítandók. A pénzügyigazgatósághoz rendelet érkezett, hogy mindazok, akiknek cigarettapapír, cigarettahüvely és monopolbéllyegkészletük van, azok azt ennek a hónapnak a 31-éig szállítsák be a legközelebbi dohányraktárhoz. Az Aradhoz legközelebb eső ilyen dohányraktárak a timisoarai (temesvári) és a dévai. Ha valakinél készletet találnak ezekből harmincegyedikét után, azoktól azt el fogják kobozni és az illető ellen mint esempész ellen fogják az eljárást megindítani.

— Katonarovak elárverezése. Az alispáni hivatal ma értesítette a téparancsnokság, hogy 21-én, pénteken délelőtt nyolc órakor a 12. Rosiori (Iovas) ezred nyilvános árverésen 106 darab lovat fog eladni a lóvásártéren.

— Megszűnt a kávéházak és vendéglők ármaximálása. Arad város főpolgármestere ma rendeletet adott ki, amellyel megszünteti a kávéházakra, a vendéglőkre és egyéb hasonló jellegű üzletekre megállapított maximális árakat és felhívja rendeletében ezeknek a helyiségeknek a tulajdonosait, hogy mindenben a cluj-i (kolozsvári) kereskedelmi és ipari államtitkár 7424—1920. számú rendeletéhez alkalmazkodjanak.

— Még egy ítélet Zbona János ellen. Budapest. Zbona Jánost, a kit tudvalevőleg orgoványi gyilkosságaiért hét évi fogházra ítélték ma hatósági közeg elleni erőszakért külön egy hónapi fogházra ítélték. Zbona ugyanis annak idején, mikor a detektívek nyomozást folytattak ellene, lelövéssel fenyegette meg azokat.

— Ebzárlat. Az I. kerületi előjáróság rendeletet adott ki, amely szerint, mert június 16-án egy kutyán a veszettséget megállapították, azért a fennálló ebzárlatot június 16-tól számítva, kilencven nappal meghosszabbítja. Az ebzárlat tartama alatt az összes kutyákat megkötvé kell tartani, vagy pedig szájkosárral pórázon kell vezetni.

— Zsebtolvajlás. Báró Bedeusz Károly ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy Marosvásárhelyen a vasutnál 800 leit tartalmazó pénztárcáját kilopták a zsebéből. A rendőrség táviratilag értesítette a marosvásárhelyi államrendőrséget a zsebtolvajlásról.

— Merénylet a várnai királyi kastély ellen. Budapest. A Wiener Tageblattnak jelentik Belgrádból, hogy a szófiai lapok híradása szerint a bolgár királyi várkastély ellen Várnában merényletet kíséreltek meg. Tíz felfegyverkezett ember, miután az őrköt felkoncolták, be akart a várkastélyba hatolni. A hírmondónak megmenekült ór feliasztotta az őrséget, mely a támadókat megfutamította.

— Letartóztatott verekedő vasutas. A rendőrség ma letartóztatta Vatan Ilie vasutast, aki veszekedés közben egyik társát súlyosan megsebesítette.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Julius 18.) Dollár 165, márka 38, dinár 205, sokol 380, francia frank 14.70, magyar korona 16. Kifizetések: Budapest 740, Bécs 200, Berlin 38.50, Prága 376.

Bucurestii kurzusok. (Julius 18.) Márka 38—39, francia frank 14.50, dinár 202—204, sokol 395—400, dollár 173, magyar korona 14—14.25. Kifizetések: Páris 13.95, Newyork 177, Prága 387, Berlin 37, Bécs 55, Budapest 13.50.

Zürichi nyitás. (Julius 18.) Berlin 115, Newyork 521.25, Milano 23.90, Prága 11.70, Budapest 41, Zágráb 152, Varsó 9.50, Bécs 1.50, osztrák bélyegzett korona 1.875.

Budapesti nyitás. (Julius 18.) Dollár 1285, márka 286, leu 753, sokol 29.70. Kifizetések: Milano 5900, Berlin 285, Páris 107.50, Prága 30.00, Zürich 253.00.

Zürichi zárlat. (Julius 18.) Berlin 113, Amsterdam 202, Newyork 621.25, London 23.21, Páris 43.60, Milano 24.00, Prága 12.70, Budapest 41, Zágráb 152.50, Varsó 9.50, Bécs 1.50, osztrák bélyegzett korona 1.875.

Budapesti zárlat. (Julius 18.) Napoleon d'Or 5050, angol font 5850, dollár 1310, francia frank 106.00, svájci frank 284.50, lira 59.00, osztrák korona 3.52, leu 7.55, sokol 29.95, dinár 15.15, lengyel márka 22. Kifizetések: Bucuresti 755, Milano 5880, Berlin 281, Páris 108.00, Prága 30.10, Zürich 283.57.

— Aratási eredmény Magyarországon. Budapest. A földművelésügyi minisztérium becslése szerint Magyarországon a következő termés eredmény várható: buza 11.43, rozs 5, árpa 4.39, zab .31 millió méter-mázsza. A legutóbbi két hét állandó szárazsága az aratási munkálatoknak rendkívül kedvezett, annál kedvezőtlenebbül befolyásolta a még lábon álló növények fejlődését. Különösen a tengeri, burgonya és kukorépa szenvedett a hőségtől.

— Liszt kivétel Magyarországból. Budapest. A hivatalos lap mai száma rendeletet közöl a nullás liszt kivételéről. Eszerint csak a búzából készült nullás liszt vihető ki az ország területéről. A rendelet szerint a kivitt liszt minden mázsája után 55 kilogramm búzát kell beszállítani kivitelük címén. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter ma az újságírók előtt kijelentette, hogy a földművelésügyi kormány kenyérmagvak helyett másfélmillió méter-mázsza nullás liszt kivételét tervezi.

Visszaengedik a Jugoszláviából kiutasított magyarokat. (Tévedések és hibák.)

SZABADKA. A Jugoszláviából jogtalanul kitoloncolt magyar nemzetiségű jugoszláv állampolgárok kiutasítása nemcsak az európai közvéleményben, hanem a jugoszláv parlamenti körökben is páratlan felháborodást keltett. A parlament szociáldemokrata csoportja megbizta két tagját, hogy a belügyminisztériumban intervenáljon a kiutasítások körül történt súlyos visszaélések ügyében. A képviselők kérdésére Joannovics külügyi osztályfőnök kijelentette, hogy a belügyminiszter nem küldött névsort a kiutasítandó személyekről a helyi hatóságoknak, csupán általános rendelkezéseket. A kiutasításokat a helyi hatóságokra bízta. Az ügyben eljárak az összes bácskai nemzetgyűlési képviselők is, akikkel a belügyminiszter közölte, hogy sürgős rendeletet adott ki, amelyek értelmében az összes igazságtalanul kiutasított jugoszláv állampolgárokat azonnal vissza kell engedni. A bácskai al-

ispán és a zombori polgármester a rendelkezés szellemével ellentétben önkényesen járt el s mindkettőjüket szigorú felelősségre vonják a kiutasítás lelküsméretlen foganatosításáért.

ZOMBOR. Bugarszki Lázár bácskai főispán a napokban Zomborba értekezletre hívta össze a vármegye valamennyi főszolgabíróját, akikkel megállapította a törvénytelenül kiutasított magyarok névsorát, kiket vissza kell fogadni Jugoszláviába. Dr. Bugarszki Lázár ebben az ügyben a „Hírlap” (Szabadka) munkatársának a következőket mondta:

— Az értekezlet bizalmas természetű ügyeket tárgyalt, csodálom, hogy Önök információkat kérnek azokról. Jugoszláv állampolgárok kiutasítására nem kaptunk instrukciókat ilyen kiutasítások csak tévedésből történtek. A tévedéseket és hibákat helyre fogjuk igazítani.

•TAVIRATOK.

A nyugatmagyarországi határ.

Londonban lesz a döntés.

BUDAPEST. A nyugatmagyarországi kérdésben Ausztria és Magyarország között kötött velencei szerződés mindkét országnak azt a jogot biztosította, hogy a nyugatmagyarországi határkiigazítás sérelmesnek vélt intézkedései miatt orvoslásért a népszövetséghez forduljon. Ausztria ennél a jogánál fogva több panasszal fordult a népszövetséghez, amelynek a tanácsa a ma Londonban kezdődő ülészakában dönt végleg a magyar-osztrák ügyben. A tanácskozásokon meg fogják hallgatni mindkét ország szakértőit is. Magyarországot a tanácskozásokon Villányi Frigyes báró követségi tanácsos fogja képviselni.

A szovjetkormány elismertetése. Csicserin akciója.

HÁGA. Diplomáciai körök arról beszélnek, hogy Csicserin fervevett a szovjet kormány elismertetésére irányuló akció megkezdését. Csicserin az egyes államokkal külön-külön önjait tárgyalni. Hír szerint Olaszországgal veszi fel a tárgyalás fonát, aztán Amerikával fog tanácskozásokat folytatni az elismertetés készítése végett. (Rador.)

HÁGA. Az orosz delegáció elutasítását előkészítette, csupán Szokolnikov utazott el. Szokolnikov a Rador egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy a hágai tárgyalásokat másutt is folytathatják, esetleg Moszkvában s ha a hágai konferencia véglegesen meghusulna, Oroszország kész mindezen állammal külön-külön tárgyalni.

Határvillongások a Dnyeszternél. Visszavert bolsevista támadások.

BUCURESTI. Az Unversul jelentése szerint a legutóbbi napokban ismét nyugtalanító hírcok zavarták meg a Dnyeszter melléket. Bolsevista bandák támadást intéztek a román határ el-

len. A folyó melletti hádseregkülönítmények előőrsei visszaverték a támadást. Két román katona megsebesült. A támadók Ukrajna felé nyomultak vissza. Később ismét át akartak kelni hol sevista csapatok a folyón, de a román őrsök gépfegyvertüzeléssel fogadták őket, mire a támadók újra kénytelenek voltak visszavonulni. (Rador.)

Lengyelország válságos helyzete. A bucarestii lengyel követ a királynál.

BUCURESTI. A bucarestii lengyel követ ma Sinaiába utazott ahol kihallgatáson jelent meg Ferdinánd király előtt. A követ informálta az uralkodót Lengyelország válságos helyzetéről. (Rador.)

VARSO. Lengyelország helyzete rendkívül súlyos. Ha Korfántynak, az újonnan megválasztott miniszterelnöknek sikerül kormányt alakítani és ha a jobboldaliak szívesen kitaranak mellette, Pilsudszky elnök lemondása feltétlenül bekövetkezik. Ennek a lemondásnak a következményei pedig beláthatatlanok. (Rador.)

VARSO. Korfanty, aki a felsziléziai emlékezetes bandalírcok alkalmával bandavezér volt, most mint új designált miniszterelnök bevonult a mai napon a miniszterelnöki palotába. Egész sereg politikusként ajánlott már fel miniszteri tárcákat, addig azonban kivétel nélkül mind egyiktől kocsarat kapott.

Újabb csatlakozási törekvések Ausztriában.

BÉCS. A keresztényszocialista „Neue Zeitung” ma felhívást intézett a kormányhoz, amelyben felszólítja azt, hogy a nyugati hatalmakhoz intezzen ultimátumot és jelentse ki abban, hogy ha a zálogjogot augusztus 15-ig nem függesztik fel és a bélgérfi teleket ugyanezzel az időpontig meg nem adják, úgy a kormány kénytelen lesz lemondani, azonban ezután a Németországhoz való csatlakozásnak kell szülesszeretlen be-

következnie és akkor Ausztria igazgatását az antant lesz majd kénytelen átvenni. Az utóbbi napokban ismét gyakrabban emlegetik a csatlakozás kérdését különböző momentumok pedig abban az irányban működnek közre, hogy a pesszimizmus felé hajló hangulatot még erősítsék.

Merényletek Bulgáriában.

SZÓFIA. A bolgár távirati ügynökség a leghatározottabban megcáfolja azt a londoni forrásból származó hírt, mintha a várnai királyi kastélyba gonosztevők bandája akart volna behatolni és az így keletkezett összetűzés folyamán az őrszemeket is megölték volna. A londoni lapok híradásával szemben a legutóbb Szófiában elkövetett merényletek ügyéből annyi igaz, hogy az elmúlt héten két gyilkosság történt Szófiában. Mindkettő kizárólag bűnügyi természetű. Ezen a héten pedig az egyik ügyvéd postacsomagban pokolgépet kapott, mely felnyitáskor felrobbant. A tettest már sikerült is elfogni a rendőrségnek.

Poincare Londonba megy. —

Messzekiható látogatás.

LONDON. Poincare miniszterelnök a jövő hét folyamán az angol fővárosba érkezik. A francia miniszterelnök fontos megbeszéléseket akar folytatni Lloyd Geor geval. Az államférfiak találkozásának messzekiható jelentősége van. (Rador.)

Elfogták Rathenau gyilkosait. — Öngyilkos gyilkosok.

Halleből jelentik: A Rathenau gyilkosait tegnap este Halleban elfogták. A menekülő tettesek, mielőtt a rendőrség kezébe kerültek volna, öngyilkosságot követtek el. (Rador.)

HALLE. Az itteni rendőrség tegnap este rátalált Rathenau gyilkosainak nyomára a Kösen fürdő mellett levő saalecki várban. Azonnal nagyobb rendőri készen lét indult a várba, hogy a gyilkosokat elfogja és letartóztassa. Azonban még mielőtt hozzájuk férhettek volna, a két tettes agyonlőtte magát a vár tornyában.

A kánikula humora

Egy újaradi kofa hatalmas kocsárral a fején vajot hozott Aradra. Amint a piacon a portékáját elakarja helyezni, szomorúan tapasztalja, hogy a vaj a nagy melegben az uton elolvadt.

Tanulság: Akinek vaj van a fején, ne menjen a napra!

Egyik aradmegyei községben a napokban tűz ütött ki. Az odaváló tűzoltóság csakhamar nagy apparátussal jelent meg a tűz helyszínén és egy-kettőre eloltotta a már a szomszédos házakra hatalmas lángnyelvekben átcsapódó tüzet. Amikor a tűz már teljesen lokalizálva volt, lihegve megjelenik egy kövér önkéntes tűzoltó és bocsánatkérés közben mondja a tűzoltó főparancsnoknak.

— Engedeimet kérek, de messze lakom.

— Költözzék közelebb! — Tette bölösen a parancsnok.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Cenzúra: Dr. Román Magor

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cluj (Kolozsvárról) vagy Bucurestiből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hirlapiroda szerez.

Apró hirdetések.

Füldváló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

WESS barna hölgy oly úriember ismerettségét keresi, ki őt anyagilag támogatná. Levelet „Ibolya” jellegre Wallinger hirdetője továbbít. 12382

Házasság.

MEGISMERKEDNE 30 éves elvált úriember oly úriemberrel, vagy úriasszonnyal, kinek hozományja van. Levelet „Komoly” jellegre a Kiadóhivatalba kér. 3289

Alkalmazás.

NEVELŐNŐNEK nagyobb gyermek mellé vagy házi nevelőnek ajánlkozik csak is vidékperfection német kisasszony. Címeket Wallinger hirdetője továbbít. 19382

HAZMESTERNEK ajánlkozik gyermektelen házaspár. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12382

MINDENES szakácáné gyermektelen házaspárhoz jó fizetéssel felvétetik. Plata Mihai Viteazul (Ferenes-tér) 8. földszint balra. 12518

KÖZÉPISKOLÁT végzett irodai teendőkhöz és háztartás vezetésében jártas leány vidéken azonnaltalra házi nevelőnői, nevelőnői, vagy irodai alkalmazást keres. Cím Kelet hirlapiroda. 12517

KERESÉK egy fiatal moinárséget azonnali belépésre. Levelekre nem válaszolok. Személyesen jelentkezők előnybe részesülnek. Török István Nádas (Arad-megye) 3285

ÜGYES molnárséget keresek augusztus 1-re, havi 400 lei és 50 kilogram liszt fizetéssel. Pálfi-malom, Erdeus (Erdőhegy) Aradmegye. 8988

AZONNALI BELÉPÉSRE jó írásu szorgalmas gyakornokot keresünk. Gyorsírók előnyben részesülnek. Ajánlatok: Hazai Fatermelő R.-T. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 20. címre küldendők. 3290

SZOPTATÓS dada azonnali belépésre keresetetik. Cím a kiadóban. 11739

IRODISTANÓT, ki román nyelvben jártas, keres Vasipar. 11720

KEMÉNYFA szakmában nagy cégeknek működött külső és irodai munkában jártas fiatal ember állást keres. Cím Kelet hirlapiroda. 12519

MÉRLEKEPES KÖNYVELŐ, önálló magyar levelező állást vállalna, esetleg iroda vezetéssel. Megtérősek „Vidék-re is elmegyek” jellegre Kelet hirlapiroda továbbít. 12519

TANULÓ felvétetik Schmotzer — Szegefi Irógyáralattal. Str. Luther (Luther-utca) 3281

HÁZVEZETŐNŐNEK vagy házi kisasszonynak ajánlkozik megbízható leány kisebb családnak. Cím Wallinger hirdetőjében. 12382

Vétel és eladás.

EGY darab mozdony tűzifészkendő, 1 1/2 esetleg 1 1/4 szivó nyílással 8 méter szivó mélységnek megfelelő, megvételre keresetetik. Cím a kiadóban. 3281

28 CSALAD méh kassal együtt eladó. Juhonyák István Szentpál. 3289

KERESTETIK megvételre egy kereszt-húros rövid zongora. Ajánlatok Strada Garagiale 7. (Csiky Gergely-utca). 3288

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákért, perzsa, szmírna, argamant-szőnyegekért, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsu régiségért. Szépművészeti Salon, Strada Emlinescu (Deák Ferenc-utca) Orttay-palota. 11911

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményekért, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmírnaszőnyegeket, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Elis-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZÉK ezüst, szőnyeg, zongorákat és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11895

ALLANDÓ KÉPKIÁLLITÁS Kerpelmői. Ugyanott 20.000 kötet könyv olcsó kiadására. 12621

HASZNALT OLOM megvételre keresetetik. Bővebbet a kiadóban.

GYÜMÖLCSÁRUSÍTÓ bódé reparálás miatt eladó. Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 16. 12519

IGEN elegáns új gummikerekek és egy használt gyermekocsi eladó. Str. Marie Chendi (Kölcsy-utca) 10. földszint 1. 12519

CSOMAGOLÁSRA alkalmas Irópapír-makulatura kapható. Réthy Lipót és fiái, Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 7. sz. 3392

Üzletek.

ÉJJELEI mulató Székelyudvarhelyen Roszetti utca 77. sz. alatt kiadó. Berendezése jutányosan eladó. 8274

Ingatlan.

KISEBB HÁZ fűszerüzlettel, ital- és trékk- engedéllyel eladó. Strada Grivitel (Miklós-utca) 81. 3233

Különféle.

Ha nem sikerül hirdetésével a kiadóhivatalba társadál egy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetőfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET” hirlapiroda és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Sala-utca) 8.

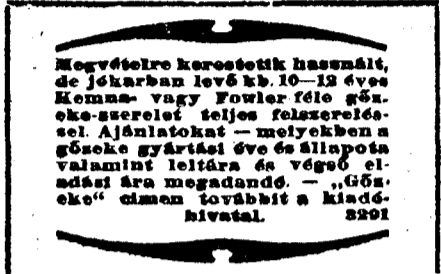
HAASZ Ágyvadásza Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6.

MANDL Bulevardul Regele Ferdinand I (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

SZIRMAI adósvételi irodája Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14.

IB KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános Kereskedelmi iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

VESZÜNK:

6oskavasat, üntöttvasat és rozet legmagasabb árakon.

Vasipar, Arad,

12508 vasöntőde és gépgyár.

Kazánforrcsövek érkeztek.

Magyari Ferenc

gazdasági gép- és műszaki üzlet Arad, Strada Romanului (Zrinyi-utca) 8. 8206

Brilláns köveket, platina, arany- és ezüst-tárgyakat a legmagasabb áron vesz:

Hirsch Jenő órák és ékszerész

Strada Metianu (Forray-u.) 12125

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS BEKÖTESET VALLALJA

AZ

ARADI KOZLONY KÖNYVKÖTÉSZE.

Könyvkötészeti tanulóleány felvétetik.

MINDENFÉLE LAKATOS ÉS ESZTERGÁLYOS MUNKÁKAT rácsok, tűzhelyek készítését vállalja legjutányosabb áron **EUGEN BALLA** fém és vasipari vállalat, Str. A. Mocioni (Orczy-u.) 1. sz.

Sajt ismét megérkezett **GUTTMANN SAMU** céhez. Kicsinybeni ára I-ső rendű trapista 34 lei. 12519

A legszebb és legolcsóbb nyomtatványokat **ARADI KOZLONY** könyvnyomdája készíti.

Hirdetmény.

Az Aradi Vendéglősök Szikvia és Syphonfej gyára R.-T. az Aradon, 1922. évi június hó 4. napján tartott rendkívüli közgyűlése egyhangulag elhatározta a

részvénytársaság felszámolását a kereskedelmi törvény 202. szakasza alapján.

Felhívjuk a R.-T. összes hitelezőit, hogy a jelen hirdetmény 3-szori megjelenésétől számított 6 hónapon belül követeléseiket a R.-T. felszámolónál: Steigerwald Alajos, Szűcs F. Vilmos vagy Braun Gusztáv aradi lakos felszámolónál a részvénytársaság eddigi helyiségében, Strada Consistorului Nr. 22. sz. alatt a kereskedelmi törvényben meghatározott következmények terhe mellett jelentsék be. Arad, 1922. július 15.

Az Aradi Vendéglősök Szikvia és Syphonfejgyár R.-T. igazgatósága. 3285

KAZANKOVACSKOK, SEGÉD-MUNKÁSOK ÉS ONTOK! Jövendőző foglalkozást találnak é-reménial nagy gyárban. O Ajánlatok: „METAL” POSTE-RESTANTE, POSTA GARA DE SUD, PLOESTI intézőndők. 8281

Autogén forrasztást elvállal: 12886 **VASIPAR.**

Minden pénzt megér az Aradi Közlöny apróhirdetése.

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadóhatóságos Aradi Nyomda Vállalat.